

MONITOR JAPOŃSKI

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w Unii Europejskiej

---

DR MARCIN SOCHA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

PAŹDZIERNIK 2023

Słabnące notowania premiera Kishidy Fumio

W polityce wewnętrznej warto zwrócić uwagę na słabnące notowania rządu Kishidy Fumio, które udowadniają, że wrześniowa rekonstrukcja gabinetu nie przyniosła oczekiwanych rezultatów. W polityce zagranicznej warto zwrócić uwagę na niezwykle ostrożne deklaracje japońskiego rządu po wybuchu konfliktu w Strefie Gazy. Minister Spraw Zagranicznych złoży wizytę w Izraelu i Jordanii na początku listopada.

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

5 października: Japonia ma nadzieję na zniesienie chińskiego zakazu importu owoców morza w ramach negocjacji wewnątrz WTO. Japoński minister rolnictwa i rybołówstwa Miyashita Ichiro ma nadzieję na osiągnięcie porozumienia w sprawie chińskiego zakazu importu owoców morza po uwolnieniu oczyszczonej wody z elektrowni jądrowej Fukushima I w ramach Światowej Organizacji Handlu. Chiny zakazały importu owoców morza z Japonii natychmiast po rozpoczęciu przez elektrownię uwalniania oczyszczonej wody w sierpniu 2023 roku. Zakaz mocno uderzył w japońskich eksporterów, ponieważ Chiny były głównym odbiorcą owoców morza. Japoński rząd zatwierdził fundusz awaryjny w wysokości 141 milionów dolarów, aby pomóc eksporterom owoców morza znaleźć nowe rynki zbytu i sfinansować rządowe zakupy owoców morza w celu tymczasowego zamrożenia i przechowywania.

5 października: japoński rząd przyspiesza zakup pocisków Tomahawk. Minister obrony Kihara Minoru poinformował, że Japonia rozpocznie zakup amerykańskich pocisków manewrujących Tomahawk w 2025 roku, czyli rok wcześniej niż pierwotnie planowano. Oświadczenie to zostało złożone po spotkaniu z sekretarzem obrony Stanów Zjednoczonych, Lloydem Austinem, w Pentagonie. Japoński rząd początkowo planował zakup do 400 pocisków Block V, najnowszej generacji rakiet Tomahawk, w roku 2026 i następnym. Tokio zdecydowało się jednak rozpocząć pozyskiwanie broni rok przed terminem, zastępując połowę jednostek raketowych wcześniejszym modelem, Block IV, aby przyspieszyć proces rozmieszczenia rakiet. Pociski Tomahawk mają zapewnić Japonii możliwość przeprowadzenia kontrataku określonego w nowej polityce obronnej kraju przyjętej w grudniu 2022 roku.

10 października: partia Nippon Issin wydali parlamentarzystę, który odwiedził Rosję bez uprzedzenia. Japońska Partia Innowacji Nippon Ishin podjęła decyzję o wydaleniu Muneo Suzukiego, który niedawno odwiedził Rosję bez poinformowania kierownictwa. Komisja etyki stwierdziła, że zachowanie Suzukiego naruszyło dyscyplinę partyjną. Członek Izby Wyższej, odwiedził Moskwę gdzie spotkał się z wiceministrem spraw zagranicznych Andriejem Rudenką. Na nagraniu wideo z wizyty Suzuki powiedział, że jest przekonany o zwycięstwie Rosji w inwazji na Ukrainę.

11 października: ciąg dalszy reformy cyfrowej japońskiej administracji. Na początku października odbyło się spotkanie w sprawie cyfrowej reformy administracyjnej i fiskalnej pod przewodnictwem premiera Kishidy Fumio. Rząd przyznał priorytet sześciu kluczowym sektorom, które pozyskają wsparcie i dodatkowe środki na przyspieszenie procesu cyfryzacji. Sześć kluczowych sektorów to: edukacja, mobilność, opieka pielęgniarstwa, wychowanie i opieka nad dziećmi, zapobieganie katastrofom oraz turystyka. Panel dokona ponownej oceny przepisów i systemów, które utrudniają korzystanie z technologii cyfrowych w tych sektorach, umożliwiając im lepsze radzenie sobie z niedoborem siły roboczej. Rząd ma przygotować raport okresowy do końca roku, a niezbędne środki finansowe zostaną włączone do budżetu na następny rok podatkowy. W sektorze edukacji celem jest zrównanie różnych środowisk cyfrowych w gminach i rozwiązanie takich kwestii, jak niedobór nauczycieli i długie godziny pracy. W sektorze opieki pielęgniarstwa rząd dokona ponownej oceny rozmieszczenia personelu i poprawi jakość usług, wykorzystując roboty do walki z trwającym niedoborem siły roboczej. W sektorze transportowym rząd bada możliwość korzystania ze wspólnych przejazdów, w ramach których osoby prywatne używają swoich pojazdów do przewozu pasażerów za opłatą, na obszarach o ograniczonej liczbie taksówek i autobusów.

12 października: ambasador Izraela przestrzega Japonię przed kierowaniem pomocy dla Palestyny. Ambasador Izraela w Japonii powiedział, że rząd w Tokio powinien być "czujny" i przyjrzeć się temu, co Hamas robi z pomocą finansową udzielaną Palestyńczykom. Według izraelskiego wojska, bojownicy Hamasu naruszyli ogrodzenie graniczne otaczające enklawę Strefy Gazy, atakując miasta i wsie, zabijając 1200 osób i biorąc wielu zakładników. Izraelskie odrzutowce przez wiele dni ostrzeliwały cele w Strefie Gazy w odwecie, a liczba ofiar śmiertelnych wzrosła do 1200. W odpowiedzi na wybuch konfliktu japoński rząd potępił ataki terrorystyczne Hamasu i innych palestyńskich grup zbrojnych i wezwał do stworzenia politycznego rozwiązania umożliwiającego współistnienie Izraela i przyszłego niepodległego państwa palestyńskiego. W ciągu ostatnich dziesięciu lat Japonia przekazała Palestyńczykom pomoc w ramach różnych programów o łącznej wartości 2,3 miliarda dolarów.

13 października: przedstawiciel Palestyny zabiega o utrzymanie japońskiej pomocy humanitarnej. Palestyńska misja w Japonii wezwała do utrzymania pomocy humanitarnej dla Palestyńczyków i odgrywania neutralnej roli w konflikcie między bojownikami Hamasu a Izraelem. Waleed Siam, przedstawiciel Stałej Misji Generalnej Palestyny w Japonii stwierdził, że „Japonia jest neutralna i może nadal odgrywać neutralną rolę w konflikcie między Palestyńczykami a Izraelczykami”. Siam potępił przemoc po obu stronach konfliktu, ale twierdzi, że Izrael wykorzystuje ataki jako część planu „zniszczenia” enklawy i wysiedlenia jej mieszkańców.

14 października: 51 Japończyków ewakuowanych na pokładzie koreańskiego samolotu lecącego z Izraela do Seulu. Południowokoreański samolot wojskowy przybył do bazy wojskowej w pobliżu Seulu, przewożąc 51 Japończyków wśród ponad 200 osób ewakuowanych z Izraela. Południowokoreańskie wojsko wysłało samolot do Tel Awiwu, aby sprowadzić do domu swoich obywateli, którzy chcieli uciec przed walkami między Izraelem a palestyńską grupą bojowników Hamas. Japoński rząd podziękował władzom w Seulu za pomoc w ewakuacji.

16 października: słabnące notowania gabinetu Kishidy Fumio. Badania opinii publicznej przeprowadzone w październiku pokazały, że poparcie dla rządów Kishidy Fumio spadło do rekordowo niskiego poziomu 29%. Aż 60% ankietowanych nie jest zadowolonych z głównych kierunków politycznych prezentowanych przez obecnego premiera. Badanie wykazało, że 59% respondentów uważa, że premier Kishida nie jest „zaangażowany w realizację swoich celów politycznych” a 62% respondentów stwierdziło, że nie ufa jego obietnicom.

19 października: premier Kishida rozważa obniżenie podatków oraz wprowadzenie nowych narzędzi walki z inflacją. W odpowiedzi na spadek poparcia społecznego i wzrost niezadowolonych Japończyków z powodu rosnących cen premier Kishida ma przedstawić nowe narzędzia wsparcia bezpośredniego. Wśród najciekawszych propozycji złagodzenia skutków inflacji można wymienić pomysł wprowadzenia nowych ulg podatkowych oraz zmniejszenia składek na ubezpieczenia społeczne i emerytalne. Premier ma zaprezentować szczegóły nowego pakietu, który może również obejmować projekt zmniejszenia podatku dochodowego. Propozycja nie spotkała się z dużym entuzjazmem polityków i ekspertów.

20 października: koszty organizacji Expo w Osace mogą wzrosnąć do 1,5 mld. USD. Organizator Wystawy Światowej 2025 w Osace poinformował, że koszty budowy wydarzenia wyniosą około 1,57 miliarda dolarów. W pierwotnym planie Japońskie Stowarzyszenie Wystawy Światowej 2025 stwierdziło, że koszty wyniosą prawie 840 milionów dolarów. Trzy lata temu skorygowano szacunki do około 1,23 miliarda dolarów, częściowo ze względu na dodatkowe środki zapobiegające upałam. Tym razem organizator powołuje się na wzrost kosztów materiałów budowlanych z powodu inwazji Rosji na Ukrainę oraz osłabienia japońskiej waluty. Wzrosły również koszty personelu z powodu chronicznego niedoboru siły roboczej w branży budowlanej. Koszty organizacji mają być równo dzielone przez trzy strony: rząd centralny, prefekturę Osaka i miasto Osaka oraz społeczność biznesową. Minister przemysłu Yasutoshi Nishimura powiedział, że rząd centralny dokładnie zbada, czy konieczne jest zwiększenie kosztów, trzymając się zasady, że koszty zostaną równo podzielone między trzy strony.

26 października: minister spraw zagranicznych uda się do Izraela i Jordanii. Minister spraw zagranicznych Kamikawa Yoko planuje podróż do Izraela i Jordanii na początku listopada. Kamikawa przeprowadzi rozmowy z izraelskimi urzędnikami, a następnie spotka się z przywódcami Autonomii Palestyńskiej i rządu Jordanii. Japonia wezwała Izrael, jak i Palestynę do deeskalacji konfliktu, a wizyta Kamikawy jest częścią tych wysiłków. Minister będzie również zabiegać o współpracę izraelskich i jordańskich urzędników przy ewakuacji japońskich obywateli ze Strefy Gazy.

26 października: nowy sekretarz PLD uwikłany w skandal obyczajowy. Yamada Taro, sekretarz parlamentarny z rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej zrezygnował po zaledwie miesiącu pracy przyznając się do romansu z 20-letnią kobietą. Yamada został mianowany sekretarzem parlamentarnym w ministerstwie edukacji podczas wrześniowych zmian w gabinecie premiera Fumio Kishidy. Żonaty Yamada przyznał się do romansu z dużo młodszą kobietą. Informacje na temat jego zdrady zostały opublikowane za pomocą mediów społecznościowych.

31 października: Japonia nakłada sankcje na osoby i firmy powiązane z Hamasem. Japonia nałożyła zestaw sankcji na osoby i firmę powiązaną z bojowniczym ugrupowaniem Hamas z

siedzibą w Strefie Gazy. Sankcje polegają na zamrożeniu aktywów osób i firmy, które pomogły w finansowaniu Hamasu i są zgodne z nowym stanowiskiem rządu Stanów Zjednoczonych. Jest to pierwszy zestaw sankcji nałożonych przez Japonię na Hamas od czasu jego śmiertelnego ataku 7 października, w którym według izraelskich władz zginęło ponad 1400 osób.

31 października: minister sprawiedliwości podaje się do dymisji z powodu oskarżeń o prowadzenie nielegalnej kampani. Kakizawa Mito, parlamentarzysta rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej, zrezygnował ze stanowiska ministra sprawiedliwości. Kakizawa doradzał sztabowi wyborczemu Kimury Yaoi, jednej z kandydatek na burmistrza okręgu Tokio. Kakizawa zasugerował członkom sztabu skorzystanie z płatnej reklamy na platformie YouTube. Kimura Yaoi wygrała wybory, ale zrezygnowała 26 października po tym, jak okazało się, że jej kampania prowadziła płatną reklamę internetową wzywającą do głosowania. Korzystanie z takich reklam zawierających nazwisko kandydata w kampanii wyborczej jest zabronione na mocy ustawy o wyborach na urzędy publiczne. Kakizawa Mito twierdzi, że nie wiedział o tym że tego typu reklamy są sprzeczne z prawem.

KOMENTARZ

W polityce wewnętrznej warto zwrócić uwagę na słabnące notowania rządu Kishidy Fumio, które udowadniają, że wrześnieowa rekonstrukcja gabinetu nie przyniosła oczekiwanych rezultatów. Zwiększenie liczby kobiet w gabinecie oraz powołanie nowych twarzy na stanowiska ministerialne miało odświeżyć wizerunek premiera. Niestety nie udało się wyeliminować największych problemów, czyli uwikłania członków gabinetu w liczne skandale wizerunkowe. Ostatnim przykładem jest dymisja nowego sekretarza PLD uwikłanego w skandal seksualny. Paradoksalnie, przyczyną silnego spadku poparcia dla administracji Kishidy okazał się nowy rządowy pakiet pomocowy, który miał chronić Japończyków przed negatywnymi skutkami rosnących cen. Wygląda na to, że obietnice premiera Kishidy dotyczące zwiększenia płac oraz zmniejszenia podatków nie przekonują coraz mniejszą część japońskiego społeczeństwa.

W polityce zagranicznej istotnym były ostrożne deklaracje japońskiego rządu po wybuchu konfliktu w Strefie Gazy. Japońscy politycy początkowo odnosili się do Hamasu jako palestyńskich bojowników i unikali terminów związanych z terroryzmem. Ostatecznie jednak japońska minister spraw zagranicznych Kamikawa Yoko powiedziała swojemu izraelskiemu odpowiednikowi, że ataki Hamasu nie mogą być usprawiedliwione żadnym powodem i że Izrael ma prawo bronić siebie i swoich obywateli zgodnie z prawem międzynarodowym. Japonia potępiła ataki w Izraelu określając je jako „akty terrorystyczne”. Warto również zwrócić uwagę na wypowiedzi ambasadora Izraela, który wezwał Japonię do zakończenia pomocy finansowej dla Palestyny. Jednocześnie przedstawiciel Palestyńczyków wezwał japoński rząd do zachowania neutralności. Jednoznaczna deklaracja w tym obszarze może utrudnić dalsze działania zmierzające do budowy dobrych relacji z partnerami z Bliskiego Wschodu.

II. JAPONIA W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

6 października: wsparcie ambasadora Czech dla procesu zrzczenia oczyszczonej wody z elektrowni Fukushima I. Ambasador Republiki Czeskiej w Japonii wyraził zdecydowane poparcie dla uwolnienia oczyszczonej wody z elektrowni jądrowej Fukushima I. Jego zdaniem jest to „jedyne rozwiązanie problemu i coś, co nie powinno być upolityczniane. Martin Klucar objął stanowisko ambasadora we wrześniu. Do sierpnia pracował w stałej misji czeskiego rządu w Wiedniu, gdzie mieści się siedziba Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, gdzie śledził dyskusje na temat uwolnienia uzdatnionej wody. Ambasador skrytykował także stanowisko Chin, twierdząc, że „naukowe podejście nie powinno być upolityczniane”.

11 października: nowa minister spraw zagranicznych o zaostrzeniu polityki wobec Rosji. Pomimo tego, że na horyzoncie nie widać zakończenia konfliktu w Ukrainie oraz pojawiającej się fali „zmęczenia wojną” w państwach zachodnich dotychczasowa polityka silnego zaangażowania Japonii prezentowana przez administrację Kishidy Fumio nie powinna ulec zmianie w nadchodzących miesiącach. Nowa minister spraw zagranicznych Kamikawa Yoko, stwierdziła, że Japonia powinna „zdecydowanie egzekwować sankcje wobec Rosji oraz zwiększyć wsparcie dla Ukrainy”.

15 października: Japonia oferuje „zdalne wsparcie” dla ukraińskiej służby zdrowia i rolnictwa. Japoński rząd przedstawił nowy projekt wsparcia w zakresie zdalnej opieki medycznej i zwiększenia produkcji rolnej. Zdalne usługi opieki zdrowotnej umożliwią japońskim lekarzom zapewnienie opieki medycznej rannym osobom na Ukrainie poprzez przesyłanie ich skanów ultrasonograficznych do Japonii. Japońskie Ministerstwo Rolnictwa chce także pomóc Ukrainie w zwiększeniu plonów pszenicy i słonecznika dzięki metodom uprawy wykorzystującym czujniki i technologie sztucznej inteligencji, które mogą pomóc w dostarczaniu optymalnej ilości wody lub nawozu do upraw.

20 października: japoński rząd uruchamia kolejne formy wsparcia dla Ukraińców mieszkających w Japonii. Agencja Usług Imigracyjnych uruchomi program mający na celu pomoc cudzoziemcom uciekającym ze stref konfliktów w przystosowaniu się do życia w Japonii. Zgodnie ze zmianami w prawie imigracyjnym, osoby ze stref konfliktu, których sytuacja nie kwalifikuje ich do uzyskania statusu uchodźcy, będą kwalifikować się do sześciomiesięcznego lub rocznego programu nauki języka japońskiego oraz poznania prawa i zwyczajów tego kraju. Program obejmuje również pomoc finansową. Program został zaprojektowany głównie w celu pomocy ukraińskim uchodźcom mieszkającym w Japonii, których liczba przekracza 2500. Obecne prawo imigracyjne udostępnia programy wsparcia dla osób, którym przyznano status uchodźcy.

23 października: wsparcie Japonii dla ukraińskiego sektora energetycznego. Japońska Agencja Współpracy Międzynarodowej (JICA) zapewni Ukrainie wsparcie techniczne i pomoc w szkoleniu specjalistów w ramach projektów szybkiego oddziaływania mających na celu odbudowę infrastruktury w Dnieprze, Kijowie, Mykołajowie, Odessie, Charkowie i Chersoniu. Wiceprezes JICA, Naoki Ando, przedstawił również ciekawy projekt wsparcia sektora energetycznego, które ma obejmować dostawy transformatorów i paneli fotowoltaicznych.

KOMENTARZ

W październiku warto zwrócić uwagę na kilka inicjatyw, które mają na celu rozszerzenie wsparcia dla Ukrainy oraz zdecydowane komentarze dotyczące zaostrzenia sankcji nałożonych na Rosję. W tym kontekście istotnym była wypowiedź nowej minister spraw zagranicznych Kamikawy Yoko, która zapowiedziała nakładanie nowych sankcji oraz rozszerzenie wsparcia międzynarodowego dla Ukrainy. Japoński rząd liczy na utworzenie „zjednoczonego frontu” państw wspierających Ukrainę, który będzie obejmował również państwa tzw. Globalnego Południa. Warto również zauważyć, że coraz większa liczba japońskich inicjatyw pomocowych dla Ukrainy skupia się na procesie odbudowy zniszczonego państwa oraz potencjalnych przygotowaniach do zawarcia pokoju. Kluczowym wydarzeniem w procesie identyfikacji potrzeb oraz uzgodnienia przyszłych obszarów współpracy biznesowej i dyplomatycznej będzie nadchodząca w przyszłym roku konferencja poświęcona procesowi odbudowy, która ma odbyć się w Tokio.

III. SYTUACJA GOSPODARCZA

12 października: TSMC rozwija produkcję chipów w Japonii. Największy producent półprzewodników Taiwan Semiconductor Manufacturing Co. planuje uruchomienie produkcji 6-nanometrowych chipów w swojej drugiej fabryce budowanej w Japonii. Chipy będą produkowane w nowym zakładzie TSMC, który powstanie w Kumamoto w południowo-zachodniej Japonii. Całkowita wartość inwestycji szacowana jest na 13,3 miliarda dolarów, przy czym japońskie Ministerstwo Gospodarki, Handlu i Przemysłu rozważa dofinansuje inwestycję w wysokości około 6 miliardów USD.

18 października: problemy finansowe japońskich supermarketów. Ze względu na szybki wzrost cen, 30 procent supermarketów w Japonii działa ze stratą. Według prywatnej firmy badawczej „Teikoku Databank”, spośród około 1100 przebadanych firm w całym kraju, 31,3% zgłosiło straty w roku 2022. Łącząc to z firmami, które zgłosiły „zmniejszony zyski” z poprzedniego roku, około 70% firm odnotowało spadek wydajności. Podczas gdy ceny produktów są stopniowo dostosowywane do rosnących kosztów zaopatrzenia i mediów, mniejsze supermarkety ponoszą większy ciężar, próbując konkurować z dużymi detalistami oferującymi wyprzedaże i rabaty.

19 października: Mitsubishi wycofuje się z Chin. Mitsubishi Motors Corporation wycofa się z produkcji samochodów w Chinach. Mitsubishi Motors produkuje samochody benzynowe w prowincji Hunan w Chinach od 2012 roku. W związku z szybkim przechodzeniem chińskiego rynku na pojazdy elektryczne, firma jest zmuszona do wycofania się. Sprzedaż innych japońskich producentów również spada na chińskim rynku. Od stycznia do sierpnia tego roku, w porównaniu z tym samym okresem ubiegłego roku, sprzedaż Nissana spadła o 26,3%, Hondy o 24%, a Toyoty o 5,1%.

19 października: Honda i GM będą rozwijać projekt autonomicznych taksówek. Honda Motor poinformowała, że we współpracy z General Motors uruchomi w Japonii usługę taksówek bez kierowcy. Producenci samochodów wraz ze spółką zależną GM zajmującą się usługami autonomicznej jazdy utworzą spółkę joint venture i uruchomią usługę taksówkową w 2026 roku w centrum Tokio. Będzie to pierwsza usługa tego rodzaju, która zastosuje standard autonomicznej jazdy do praktycznego wykorzystania na drogach publicznych w kraju.

23 października: Japonia wszczyna procedurę antymonopolową przeciw Google. Japoński organ nadzorujący konkurencję rozpoczął dochodzenie w sprawie możliwego naruszenia przez Google przepisów antymonopolowych w zakresie usług wyszukiwania w Internecie. Japońska Komisja Uczciwego Handlu (JFTC) bada, czy Google naruszył japońską ustawę antymonopolową, zwracając część swoich przychodów producentom smartfonów z Androidem pod warunkiem, że nie zainstalują konkurencyjnych wyszukiwarek. Firma bada również praktykę Google polegającą na zmuszaniu producentów telefonów z Androidem do instalowania aplikacji przeglądarki "Google Search" i "Google Chrome" wraz z aplikacją "Google Play".

24 października: premier Kishida wprowadza ulgi podatkowe w walce z inflacją. Rząd planuje obniżyć podatek dochodowy o 40 000 jenów (ok. 267 USD) na osobę w przyszłym roku w ramach środków mających na celu złagodzenie wpływu rosnących cen. Ulga podatkowa będzie miała zastosowanie do każdej osoby wchodzącej w skład gospodarstwa domowego. Podatnik z trzema członkami rodziny na utrzymaniu może liczyć na ulgę w wysokości 160 000 jenów. Rząd zapowiedział również dodatkowe wsparcie bezpośrednie dla gospodarstw domowych o niskich dochodach w wysokości 70 000 jenów. Ulga w podatku dochodowym zostanie sfinansowana ze zwiększonych wpływów z podatku dochodowego w latach fiskalnych 2021 i 2022.

26 października: premier Kishida dementuje plotki na temat podniesienia podatków w 2024 roku. Premier Kishida kategorycznie wykluczył doniesienia o podniesieniu podatków w przyszłym roku, w celu pokrycia wzrostu wydatków zbrojeniowych, nawiązując do niekorzystnych warunków gospodarczych. Na posiedzeniu Komisji Budżetowej Izby Niższej premier odpowiadał na pytania szefów ds. polityki rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej i młodszego partnera koalicyjnego Komeito o planowaną obniżkę podatku dochodowego, która ma zostać wdrożona w przyszłym roku. Hagiuda Koichi, stwierdził, że „trudno będzie zrozumieć uzasadnienie obniżki podatków, gdy rząd rozważa również podwyżkę podatków na wydatki obronne”. Takagi Yosuke, szef Komeito, również wskazał, że proponowana obniżka podatku dochodowego jest sprzeczna z potrzebą podniesienia podatku na wydatki obronne.

27 października: japońskie lotnisko Narita zmaga się z poważnym niedoborem pracowników. Liczba sklepów i pracowników na japońskim lotnisku Narita znacznie spadła od początku pandemii Covid-19. Badanie przeprowadzone przez operatora lotniska wykazało, że w obrębie lotniska działało o 8% mniej sklepów, restauracji i innych firm w porównaniu z 2017 rokiem. Liczba pracowników spadła o około 7 000, co stanowi spadek o 16 procent. Spadek liczby personelu jest poważnym problemem dla lotniska, które obserwuje silne ożywienie w ruchu lotniczym. Za 6 lat ma zostać ukończony trzeci pas startowy lotniska, co oznacza, że liczba odwiedzających znacznie wzrośnie.

KOMENTARZ

W kontekście gospodarczym warto zwrócić uwagę na kolejne obietnice dotyczące walki ze wzrostem cen oraz niespójne zapowiedzi dotyczące wysokości podatków.

We wrześniu premier Kishida Fumio przedstawił projekt podniesienia płacy minimalnej o połowę w ciągu następnych dziesięciu lat. Zapowiedzi premiera nie zostały przychylnie przyjęte przez przedstawicieli japońskiego biznesu. Przedstawiając nowy pakiet antyinflacyjny premier Kishida mówił o konieczności zmiany modelu gospodarczego, który zwykle koncentrował się na cięciu kosztów. Motorem napędowym japońskiej gospodarki miało być pobudzenie konsumpcji krajowej, stymulowane kolejnymi pakietami wsparcia. Niestety pogarszająca się sytuacja w japońskim eksporcie, przedłużający się konflikt w Ukrainie, rosnące napięcie w regionie Azji i Pacyfiku oraz wybuch nowego konfliktu na Bliskim Wschodzie mogą zwiastować dalszy wzrost cen surowców energetycznych, co w dłuższej perspektywie będzie skutkowało osłabieniem konkurencyjności japońskiego eksportu.

W październiku pojawił się nowy pomysł wprowadzenia poważnych ulg podatkowych jako sposób na odciążenie części społeczeństwa. Spekulacje dotyczące możliwości obniżenia podatku dochodowego stoją w sprzeczności z retoryką wielu ekspertów rządowych i przedstawicieli biznesu. Ich zdaniem jedynym sposobem na sfinansowanie rozrastających się wydatków budżetowych jest podniesienie najważniejszych podatków a nie ich obniżka. Japoński rząd nie udzielił odpowiedzi na pytania dotyczące sposobu sfinansowania ambitnego projektu zwiększenia wydatków zbrojeniowych do 2027 roku. Pomimo informacji o rekordowym długu publicznym sięgającym 270% PKB rząd obiecuje wprowadzanie kolejnych środków pomocy bezpośredniej. W tym kontekście obietnice gospodarcze obecnego rządu stają się coraz mniej wiarygodne.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

